

Titel: Overvågning af skestork <i>Platalea leucorodia</i> som ynglefugl			
Dokumenttype: Teknisk anvisning	TA. nr.: A106	Version: 1	Oprettet: 01.02.2014
Forfattere: Stefan Pihl, Thomas Eske Holm, Johnny Kahlert & Bjarne Søgaard Aarhus Universitet	Gyldig fra: 01.04.2014		
	Sider: 8		
	Sidst ændret:		
TA henvisninger			

0 Indhold

1 Indledning	2
2 Metode	2
2.1 Tid, sted og periode	2
2.2 Udstyr	3
2.3 Procedure	3
2.3.1 Stam- og kortdata	3
2.3.2 Observationer	3
3 Databehandling	5
4 Kvalitetssikring	5
4.1 Kvalitetssikring af data og datafløring	5
5 Referencer	6
6 Bilag	6
6.1 Feltskema	6
7 Oversigt over versionsændringer	8

Udgået 1. april 2017

1 Indledning

Formålet med denne tekniske anvisning (TA) er at angive en standardiseret og reproducerbar metode til at gennemføre overvågningen af ynglende skestork. Denne TA bygger overvejende på den tekniske anvisning til overvågning af ynglefugle under NOVANA i perioden 2004-2009 (Pihl & Kallert 2004).

Skestork er en regelmæssig ynglefugl i Danmark, som overvejende findes i kolonier på mindre øer. Arten er opført på Fuglebeskyttelsesdirektivets Bilag 1. Bevaringsstatus for skestork blev vurderet, usikker, ved en foreløbig vurdering af national bevaringsstatus for fuglearter i 2003 (Pihl m.fl. 2003).

2 Metode

Overvågning af skestork gennemføres som en overvågning af bestandsstørrelse på baggrund af oplysninger i DOFbaser om aktive og mulige ynglepar, Intensiv 2. Overvågningen består af basisovervågning.

Basisovervågning

Basisovervågning omfatter bestandsstørrelse og udbredelse.

Udvidet overvågning

Skestork har fortsat sin ekspansion siden artens bevaringsstatus blev foreløbig vurderet som usikker (Pihl m.fl. 2003). På baggrund af artens ekspansion iværksættes udvidet overvågning af levestedsparametre ikke. Overvågningsmetoden vil blive revurderet, hvis bevaringsstatus ændres til ugunstig.

2.1 Tid, sted og periode

Skestork overvåges i hele landet såvel i som uden for EF-fuglebeskyttelsesområder.

Overvågning af ynglefugle i felten gennemføres i perioden 1. juni - 15. juni. Dage med vedvarende regn, tåge eller stærk blæst er uegnede til feltobservationer.

Lokaliteter, der undersøges for ynglende skestork, består af kendte ynglelokaliteter for arten siden 1980 samt potentielle lokaliteter med konstateret forekomst af skestork. Potentielle yngleområder udgøres dels af øer uden forekomst af ræv eller rørskove til placering af kolonier og dels af overskyllede enge eller lavvandede fjorde som fourageringsområde.

2.2 Udstyr

Ved optælling medbringes håndkikkert (7-12 X forstørrelse) og teleskop (20-30 X forstørrelse). Derudover medbringes GPS, kort eller ortofoto til positionering af observationer, feltskema og skriveredskaber.

2.3 Procedure

2.3.1 Stam- og kortdata

Skestork overvåges ud fra tilsendte data fra DOFbasen om mulige sandsynlige og sikre ynglepar i de enkelte NST-enheders områder. Oversigterne kan omfatte hemmeligholdte observationer, der indtastes som angivet i afsnit 3. De tilsendte data fra DOFbasen suppleres i rimeligt omfang med egen lokal viden om yngleforekomster. Det er ikke inventørens opgave at have kendskab til skestorks ynglelokaliteter.

Hvor der forud for feltarbejdet er indgået aftale med fx ringmærkere eller andre optællere, kan resultater fra optællinger foretaget af disse bruges som en del af overvågningen. For at undgå unødige forstyrrelser kan NST deltage i optællinger/ringmærkning af unger eller modtage de nødvendige oplysninger fra tællerne/ringmærkerne.

2.3.2 Observationer

De tilsendte data fra DOFbasen noteres i feltskemaet (bilag 6.1). I tilfælde af, at der mangler data i et feltskemaet kan udfyldes tilfredsstillende, indhentes de manglende data ved kontakt til observatør/artscaretaker. Hvis der tages kontakt til observatør/artscaretaker er det vigtigt, at personen ikke pålægges ekstra arbejde ud over at svare på opklarende spørgsmål i forhold til den pågældende observation. Såfremt data ikke kan indhentes ved kontakt til observatør/artscaretaker indhentes de manglende data ved en feltbesigtigelse.

NST-enheder kan supplere de tilsendte yngleobservationer fra DOFbasen med andre observationer, som enheden har kendskab til, såfremt det samlede antal overvågede ynglelokaliteter ikke overstiger det programsatte antal for det pågældende år. Feltbesigtigelse foretages såfremt feltskemaet ikke kan udfyldes tilfredsstillende ud fra eksisterende data.

Overvågning i felten

Potentielle ynglelokaliteter, hvor arten planlægges eftersøgt, indtegnes på feltkort (landkort eller ortofoto). Dette kan fx være en mindre ø, hvor der er set et muligt ynglepar. Ynglelokalitetens stednavn, ansvarlig myndighed for overvågningen og dato registreres på feltskema (bilag 6.1). Hvis ynglelokaliteten ikke har et officielt stednavn som fremgår af kort fra Kort- og Matrikelstyrelsen, navngives ynglelokaliteten med henvisning til nærmeste stednavn, fx "Mindre Ø vest for Hou".

Ved besøg i kolonien kortlægges rederne på feltkortet, og det markeres, om den enkelte rede hidrører fra sikre eller sandsynlige ynglepar:

Sikkert ynglefund:

- Tydelig afledningsadfærd hos gamle fugle
- Fund af frisk brugt rede fra samme år
- Gamle fugle med føde til ungerne/direkte ungefodring
- Gamle fugle, der flyver til og fra rede under omstændigheder, der tyder på, at reden er besat
- Øvrige omstændigheder, der tyder på, at en rede er besat
- Rede med æg eller friske æggeskaller
- Rede med unger eller dununger
- Ungeførende adulte fugle

Sandsynligt ynglefund:

- Fugle (eller par), der tilsyneladende hævder territorium
- Parringsadfærd
- Ængstelig kalden fra gamle fugle, der gør det sandsynligt, at der er rede eller unger i nærheden
- Redebyggende fugle
- Fugle, der samler redemateriale eller ses med redemateriale i næbbet

Muligt ynglefund:

- Fugle set i yngletiden i mulig yngletidspænde uden at noget tegn på ynglen i øvrigt er bemærket.

I kildefeltet noteres, hvorfra data stammer fra (NST, DOF, navn på ringmærker etc.).

Der angives koordinater på alle punkter, hvorfra adulte skestork er observeret. Observationerne skal altid positioneres med UTM-koordinater (UTM32/Euref09) med mindre der er tale om hemmeligholdte data fra DOFbasen. Positioneringen kan foretages direkte ved at anvende GPS under optælling eller indtegne positionen på et kort eller ortofoto. Hvis observationspunkter indtegnes på kort eller ortofoto positioneres punkterne efterfølgende ved hjælp af GIS.

3 Databehandling

Data fra feltskemaet (Bilag 6.1) overføres til indtastningsfladen for skestork i Danmarks Naturdata under Danmarks Miljøportal og tilknyttes GIS-polygon for overvågningsarealet via NaturAppl. På Danmarks Miljøportal findes nærmere oplysninger om indtastning og redigering af data.

Registreringer af skestork, som FDC-Bio måtte gøre under overvågning eller forskningsaktiviteter, vil være til rådighed for relevante myndigheder eller blive indtastet i Danmarks Naturdata.

Ved indtastning af arter, som er hemmeligholdte af DOF, angives ingen lokalitet men blot et område, som fx Nordsjælland. Der indtegnes en polygon på 10 x 10 km², som dækker den enkelte observation. I feltskemaet under "Ynglelokalitetens stednavn" noteres ligeledes Nordsjælland. Ved flere observationen indenfor samme 10 x 10 km² område anvendes samme polygon. Observationerne navngives f.eks. Nordsjælland_1; Nordsjælland_2 osv., hvilket noteres i feltskemaet under "Observations nr."

4 Kvalitetssikring

4.1 Kvalitetssikring af data og dataaflevering.

I forbindelse med håndtering af naturdata er der defineret en kvalitetssikringsprocedure, der omfatter selve indtastnings- og redigeringsprocessen, men også det videre forløb i forbindelse med godkendelse af data på kommunalt, regionalt og fagdatacenterniveau understøttes af systemet. Se nærmere oplysninger herom i Danmarks miljøportal under "Vejledninger".

Der vil desuden blive udarbejdet en datateknisk anvisning for kvalitetssikring af terræstmålte NOVANA-data i naturdatabasen. Nærværende TA vil blive opdateret med et link til den datatekniske anvisning, når denne foreligger.

5 Referencer

Grell, M.B. 1998. Fuglenes Danmark. – Gads Forlag. 825 s.

Pihl, S., Clausen, P., Laursen, K., Madsen, J. & Bregnballe, T. (2003): Beværingsstatus for fuglearter omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet 2003. Danmarks Miljøundersøgelser. - Faglig rapport fra DMU, nr. 462. 133 s.

Pihl, S. & Kahlert, J. (2004): Teknisk anvisning for overvågning af ynglerugle. 2.0. Danmarks Miljøundersøgelser. - Teknisk anvisning fra DMU, Fagdatacenter for Biodiversitet og Terrestrisk Natur F1. 69 s.

Søgaard, B., Skov, F., Ejrnæs, R., Nielsen, K. E., Pihl, S., Clausen, P., Laursen, K., Bregnballe, T., Madsen, J., Baatrup-Pedersen, A., Søndergaard, M., Lauridsen, T.L., Møller, P.F., Riis-Nielsen, T., Buttenschøn, P.M., Fredshavn, J., Aude, E. & Nygaard, B. 2005. Kriterier for gunstig beværingsstatus. Naturtyper og arter omfattet af EF-habitatdirektivet & fugle omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet. - Faglig rapport fra DMU, nr. 457, 2. udgave. 462 s.

6 Bilag

6.1 Feltskema

Bilag 6.1 se næste side

BILAG 6.1	SKESTORK feltskema	NOVANA
-----------	--------------------	--------

Version 1 gældende fra 01.04.2014

Stamdata	
Dato:	Hemmeligholdt par: Ja ☐ nej ☐
Ansvarlig myndighed:	Inventør:

Kortdata	
Ynglelokalitetens stednavn:	
Det undersøgte/overvågede område indtegnes på kort til senere registrering som polygon i Naturdatabasen	
Observations nr. (kun ved hemmeligholdte par):	

Overvågningsdata			
Ynglepar	Observationspunkter	Kilde	Bemærkninger
Sikkert ☐ Sandsynligt ☐ Muligt ☐	UTMx: UTMy:		
Sikkert ☐ Sandsynligt ☐ Muligt ☐	UTMx: UTMy:		
Sikkert ☐ Sandsynligt ☐ Muligt ☐	UTMx: UTMy:		
Sikkert ☐ Sandsynligt ☐ Muligt ☐	UTMx: UTMy:		
Sikkert ☐ Sandsynligt ☐ Muligt ☐	UTMx: UTMy:		
Sikkert ☐ Sandsynligt ☐ Muligt ☐	UTMx: UTMy:		

7 Oversigt over versionsændringer

Version	Dato	Emne:	Ændring:

Udgået 1. april 2017